

KARJAA 87 FINNÄNGSSKOGEN

Varhaisrautakautisen röykkiöalueen koekaivaus

Jukka Moisanen 1994

**KARJAA
87
FINNÄNGSSKOGEN**

**Varhais-
rautakautisen
röykkiöalueen
koekaivaus**

**Jukka Moisanen
1994**

KARJAA FINNÄNGSKOG

1994

PERUSKARTAN NUMERO JA NIMI 2014 09 Särkiä
TUTKIMUSALUEEN KOORDINAATIT 6670 60 - 70 / 2488 56 - 78 / 40 - 47
TUTKIMUSALUEEN LUONNE röykkiöalueen koekaivaus
TUTKIMUKSEN SUORITTAJA Museovirasto, muinaisjäännösten hoitoyksikkö
KAIVAUKSENJOHTAJA FM Jukka Moisanen

SELOSTUS

Finnängskogin röykkiöalueella on yhteensä 18 matalaa, eri kokoista ja eri muotoista röykkiötä. Ne sijaitsevat Husnäseskogin harjanteen huipulla etelään antavan rinteän taitteen tuntumassa lähellä Päsarträsketiä. Lähes kaikki röykkiöt ovat metsä-äestetyllä alueella ja kärsineet toimenpiteessä vahinkoja. Alueella tehtiin pienimuotoinen koekaivaus, jonka tarkoituksena oli antaa viitteitä röykkiöiden ajoituksesta ja tyypistä. Koekaivauksessa ei saatu talteen kuin vähän kvatsimateriaalia. Tyypiltään röykkiöt muistuttavat Mustionjoen vesistöalueella tavattavia varhaiseen rautakauteen ajoitettuja röykkiöitä.

LÖYDÖT KM 29020
AJOITUS rautakausi (?)

TUTKITUN ALUEEN LAAJUUS 15 m²

TUTKIMUSKUSTANNUKSET

TUTKIMUSRAPORTTI Jukka Moisanen, 15.2.1996, arkeologian osaston topografinen arkisto
(7-5.2000)

ARKISTOTIEDOT	3
1. JOHDANTO.....	4
2. SIJAINTI JA YLEISKUVAUS	5
3. KUVAUKSET RÖYKKIÖISTÄ.....	5
3.1. RÖYKKIÖ 1	5
3.2. RÖYKKIÖ 2	5
3.3. RÖYKKIÖ 3	5
3.4. RÖYKKIÖ 4	6
3.5. RÖYKKIÖ 5	6
3.6. RÖYKKIÖ 6	6
3.7. RÖYKKIÖ 7	6
3.8. RÖYKKIÖ 8	6
3.9. RÖYKKIÖ 9	6
3.10. RÖYKKIÖ 10	6
3.11. RÖYKKIÖ 11	6
3.12. RÖYKKIÖ 12	6
3.13. RÖYKKIÖ 13	7
3.14. RÖYKKIÖ 18	7
3.15. RÖYKKIÖ 19	7
4. KAIVAUSTEKNIikka	7
5. KAIVAUSHAVAINNOT JA LÖYDÖT.....	8
6. YHTEENVETO	8
7. NEGATIIVILUETTELO.....	9
8. KARTTALUETTELO	9
9. PERUSKARTTAOTE 2014 09 SÄRKIÄ.....	10
10. KARTAT	11
11. KUVATAULUT	13

ARKISTOTIEDOT**Karjaa 87 Finnängsskogen**

Varhaisrautakautisen röykkiöalueen koekaivaus 1994

Kunta:	Karjaa
Kylä:	Ingvallsby
Tila:	220-430-0001-007 Finnäng
Maanomistaja (2000)	Lars Wiman
Tila:	220-430-0001-0034 Finnäng
Maanomistajat (2000)	Långstedt Eskil Rainer (1/8) Lagerstedt Lisbeth Asta Helena (7/16) -Ingvallsbyvägen 455, 10300 Karis Lagerstedt Jaakko Pekka Christian (7/16) -Ramersintie 21, 10300 Karjaa
Peruskartta:	2014 09 SÄRKIÄ
Kaivausalueen koordinaatit:	X= 6670 60-70 Y = 2488 56-78 Z = 40-47
Löydöt 1994:	KM 29020:1-4, diar. 21.11.1994
Aiemmat löydöt:	-
Aiemmat tutkimukset:	Cleve 1932 inventointi
Kaivauskertomukseen kuuluvat valokuvat:	
Negatiivit nrot:	98510, 98515-17
Diat nrot:	-

1. JOHDANTO

Karjaan Finnängskog mainitaan Cleven inventointiraportissa vuodelta 1932. Sen tarkka sijainti on ollut epäselvä. Nykyään kartassa mainittu Finnängskogen on Finnängin peltoaukion eteläpuolella, kun taas Finnängskogin röykkiöalue sijaitsee Husnäseskogiksi mainitun kukkulan laella ja sen etelärinteellä.

Finnängskogissa suoritettiin kartoitus ja lyhyt koekaivaus 25.4.-5.5.1994 Karjaan seudun muinaisjäännösten hoidon yhteydessä. Koekaivauksen tarkoituksena oli lähinnä selvittää, onko röykkiöiden ympäristössä esihistoriallista kiinteää muinaisjäännöstä osoittavia jälkiä.

Koekaivaukseen ja kartoitukseen osallistui kymmenen muinaisjäännösten hoitotyöhön palkattua henkilöä Markku Ristolaisen johdolla. Kartoituksesta alueella vastasi Eeva-Liisa Laukkanen. Tutkimuksia johti FM Jukka Moisanen.

Helsingissä 17.5.2000

Jukka Moisanen

2. SIJAINTI JA YLEISKUVAUS

Finnängskog sijaitsee Mustionjoen itäpuolella Junkarsborgin linnanpaikan kohdalla kohoavalla itä-länsi -suuntaisen harjanteen laella ja sen etelärinteellä harjanteen yli kulkevan tilustien länsipuolella. Kohteen sijaintipaikka on lähes kokonaan avohakattu ja metsä-äestetty. Hakkuuaukealle on istutettu mäntytaimikko. Hakkuualueella kasvaa lehtipuuvesakkoa ja loppukesästä siellä on tiheä aluskasvillisuus, joka tuolloin tekee havaintojen teon alueella lähes mahdottomaksi. Alueen maaperä on soraista. Tästä syystä röykkiöiden havaitseminen on äestetyillä alueilla hankalaa, koska äestys on nostanut pintaan siellä täällä kivikeskittymiä ja toisaalta hajottanut ja levittänyt röykkiöitä. Ehjän maaston alueella röykkiöt erottuvat matalina, pääsääntöisesti alle puoli metriä korkeina pyöreäkköinä kivikasoina, jotka ovat lähes kokonaan turpeen peitossa.

Muista erillään etelään antavan rinteeseen keskivaiheilla olevalla terassilla pienen kallio-paljastuman päällä sijaitsevan röykkiö 19:n länsipuolella maaston luonne on erilainen. Alue on lähes kivetöntä ja turpeen alla on peltomulta. Todennäköisesti kyse on vanhasta pellostasta.

Alueelle kaivettiin yhteensä 15 koekuoppaa, jotka olivat neliömetrin suuruisia.. Yhteensä kaivausala oli siis 15 m²

3. KUVAUKSET RÖYKKIÖISTÄ

Alueelta löydettiin 19 röykkiötä, joista osa on tulkinnanvaraisia äestysten aiheuttamien vaurioiden takia. Muistiinpanot röykkiöistä tehtiin kaivausten jälkeen kesällä ja kasvillisuuden takia röykkiöitä 14, 15, 16 ja 17 ei voitu enää paikallistaa. Kuvaukset niistä siis puuttuvat.

Röykkiöt 1-6 sijaitsevat alueen koillisosassa ja muodostavat hieman erillään olevan tiiviin ryhmän.

3.1. Röykkiö 1

Äestysten repimä röykkiö, muuten turpeen peitossa. Koottu pelkistä kivistä, jotka vaikuttavat varsin yhdenkokoisilta läpimitan vaihdellessa 10 - 20 cm välillä.

3.2. Röykkiö 2

Äestysten repimä, pelkistä kivistä tehty röykkiö. Röykkiön kolmella laidalla ilmeisesti kiveyksen ulkopuolella on kolme suurta kiveä, joiden väliin röykkiö näkyy tehdyn.

3.3. Röykkiö 3

Epämääräinen röykkiö, josta näkyy vain äestysjojan sortuneita kiviä. Kysymyksessä voi olla myös luonnonkivikko.

3.4. Röykkiö 4

Röykkiö 3 on aivan röykkiö 2:n länsipuolella lähes sen laidassa kiinni. Röykkiö on muodoltaan kulmikas, pohjoislaidalla on kohtuullisen selvä, suorahko reunakivijono, mutta muut laidat ovat sortuneet. Yleispiirteeltään röykkiö on neliömäinen ja antaa vaikutelman uuninpohjasta.

3.5. Röykkiö 5

Röykkiöt 2 ja 3 sijaitsevat vierekkäin röykkiön 1 länsipuolella taimikon ja nuoren metsän rajalla. Röykkiö 2 on laajahko, noin 4x5 m laajuinen ja korkeudeltaan noin puoli metriä. Se on tehty kohtuullisen suurista ("miehen kannettavista") kivistä ilman maataytettä. Röykkiö on säilynyt ehjänä ja suurinta osaa kivistä peittää turve.

3.6. Röykkiö 6

Sijaitsee alueen itäreunassa. Se on kokonaan turpeen peittämä. Sijainti taimikon ja nuoren metsän rajalla on säilyttänyt röykkiön ehjänä. Röykkiön etelälaidalla on silmäkivi ja sen päällä kasvaa kuusi. Röykkiö on lähes pyöreä, 3x4 m suuruinen ja noin 1 m korkea.

Röykkiöt 7- 18 sijaitsevat etelään antavan rinteän äärellä.

3.7. Röykkiö 7

Röykkiö 7 on noin 7x4 m suuruinen. Turpeen ja kasvillisuuden peittämä

3.8. Röykkiö 8

Turpeen alla oleva ja äestyksen repimä röykkiö.

3.9. Röykkiö 9

Pienehkö, pyöreä röykkiö edellisestä noin 12 m kaakkoon. Lämpimä n. 3 m.

3.10. Röykkiö 10

Röykkiö 10 sijaitsee poikkeavasti jo alkaneessa jyrkähkössä etelärinteessä, rinteän yläosassa. Sen kivet ovat rauenneet rinnettä alas, mutta röykkiö on edelleen selvästi erotettavissa. Röykkiö on suurimmaksi osaksi turpeen peittämä, mutta sen kivet erottuvat selvästi pinnalta tarkasteltaviksi.

3.11. Röykkiö 11

Röykkiö sijaitsee etelään laskevan rinteän ylälaitteessa avohakatun alueen ja metsän välissä. Se on säilynyt äestyksessä vahingoittumattomana ja röykkiöistä selvin. Röykkiö on pääosin turpeen peittämä, mutta turpeen alta on paljastunut joukko kiviä. Röykkiö vaikuttaa rauenneen rinteän suuntaan.

3.12. Röykkiö 12

Röykkiö 12 poikkeaa ulkomuodoltaan kaikista muista alueen röykkiöistä. Se on pitkä ja kapea, läpimitaltaan lähes 10 metriä ja leveydeltään noin 2,5 m. Sen itäpäässä on samanlevyinen ja pituussuunnassa samansuuntainen röykkiö 13, joka voi kuulua yhteen röykkiön 12 kanssa.

3.13. Röykkiö 13

Pitkänomaisen röykkiö 12:n "jatkona" oleva röykkiö. Mahdollisesti röykkiöt 9 ja 10 kuuluvat yhteen.

3.14. Röykkiö 18

Epämääräinen, täysin turpeen peittämä röykkiöntapainen muodostuma. Turpeen alla on röykkiö kiviä.

3.15. Röykkiö 19

Röykkiö 19 sijaitsee muista erillään etelään antavan rinteeseen keskivaiheilla olevalla terassilla pienen kalliopaljastuman päällä. Röykkiön länsipuolella rinne laajenee tasaiseksi terassiksi, jonne tehdyistä koekuopista voitiin todeta, että alue on perusmaailtaan savea, mutta että saveen päällä on peltomultakerros. Röykkiön länsipuolelta välittömästi alkava alue erottui myös selvärajaisena kivettömän ja kivikkoisen maaston taitekohtana. Röykkiö on myös huomattavan laaja ja selkeästi rauennut alas kalliolta alarinteeseen suuntaan. Nämä havainnot antoivat aiheen epäilykselle, että röykkiön nro 13 synnyn syynä on mitä ilmeisemmin ollut kivien raivaaminen länsipuoliselta pellolta. Vanhoista kartoista tai paikallisilta asukkailta ei kuitenkaan voitu välittömästi varmistaa, että mainitulla alueella olisi ollut peltoja.

4. KAIVAUSTEKNIikka

Seuraavassa taulukossa on kaivaustekniikan kannalta oleelliset tiedot:

Koordinaatisto	X kasvaa pohjoiseen, suunta 0g etelästä
	Y kasvaa itään, suunta 100g lännestä
Peruspaalu	X=700, Y=300
Korkeus sidottu	Valtakunnallinen korkeuskiintopiste, sijainti (yhtenäiskoordinaatistossa) 6676 35 / 3322 00, vkp:n korkeus 26,97 m.mpy
Kaivauksen korkeuskiintopiste	Koordinaattiruudussa 712/354, kivessä, merkitty keltaisella maalilla, korkeus 49,03 m.mpy
Mittaukset	Tehty paalujen ja ruutujen lounaiskulmasta

Koekuopat sijoitettiin toisaalta maaston suuntaiseen jonoon Husnäseskogenin harjanteen päälle ja toisaalta rinteeseen röykkiön 19 tuntumaan.

Koekuopat kaivettiin neliömetrin laajuisina kerralla puhtaaseen pohjamaahan, maaseulottiin ja löydöt kerättiin talteen. Koekuoppien seinämistä dokumentoitiin havainnot maakerroksista ja anomaliaista.

Koekuopat täytettiin ja alue siistittiin kaivausten jälkeen.

5. KAIVAUSHAVAINNOT JA LÖYDÖT

Husnäskogenin harjanteelle kaivetuista koekuopista ei voitu tehdä havaintoja, jotka viittaisivat muinaisjäännökseen. Löytöinä saatiin talteen muutamia paloja epämääräistä kvartsimateriaalia. Likamaata tai muuta luontaisista maakerroksista poikkeavaa ei havaittu. Maaperä oli harjanteella karkeaa soraa ja röykkiön 19 länsipuolella multavaa ruskomaannosta. Taitekohta noudattaa melko tarkasti tilanrajaa.

6. YHTEENVETO

Finnängsskogenin koekaivauksessa ei havaittu esihistorialliseen toimintaan viittaavia merkkejä. Muinaisjäännösryhmä muistuttaa kuitenkin rakenteeltaan ja sijainniltaan muualla Mustionjokilaaksossa tavattavia varhaiseen rautakauteen ajoitettuja röykkiöitä.

7. NEGATIIVILUETTELO

Kuvaaja Jukka Moisanen

Numero	Kuvateksti
98510	Alue B, E-W-profiili 897-900/789 idästä ja taso. Liesikiveys. E-W.
98515	Röykkiö nro 1. W-E.
98516	Etualalla röykkiö 2, taustalla röykkiö 3. ESE-NWN.
98517	Röykkiö 6. SW-NE.

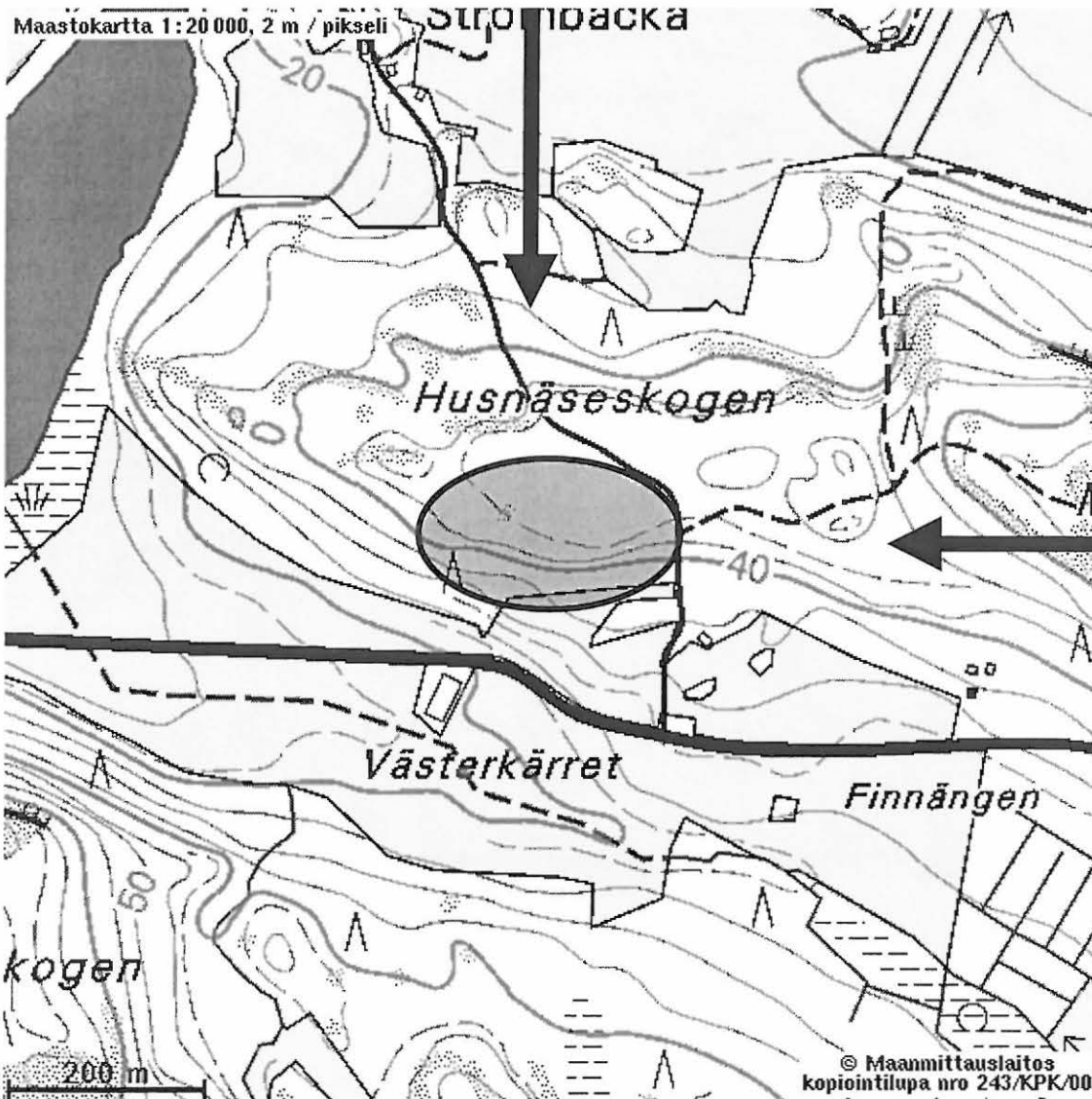
8. KARTTALUETTELO

Yleiskartta	1:1000	A2	11
Korkeuskäyräkartta	1:1000	A2	12

9. PERUSKARTTAOTE 2014 09 SÄRKIÄ

2488 56-78

6670 60-70

KARJAA FINNÄNGSSKOG

Jukka Moisanen 1994

YLEISKARTTA

mk 1:1000

piirt. E-L Laaksonen

0 40m

1:114

1:34

Neulap.

1:7

1:32

pelto

pelto

Strömbacka

Brasby

Mustio

- röttykö
- avokallio
- ♂ kivi
- röpöpyykki
- koekuoppa
- terassinreuna
- lehtimetsä
- △ havumetsä
- kasvillisuusraja
- L heikkouaika
- - - tilanraja
- △△ taimikko

140

180

220

260

300

340

380

420

460

500

540

780

740

700

660

620

580

540

500

KARJAA FINNÄNGSSKOG

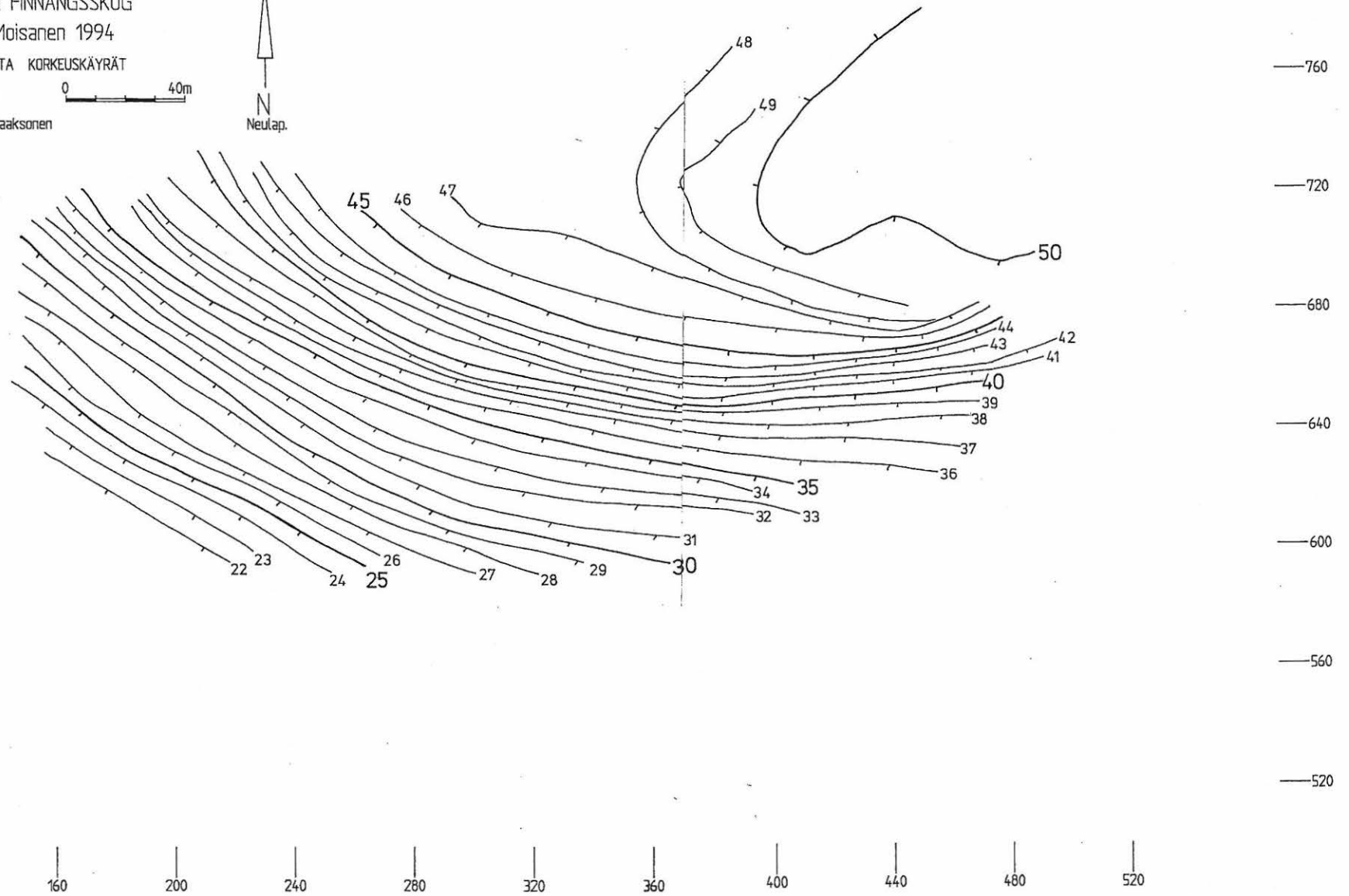
Jukka Moisanen 1994

YLEISKARTTA KORKEUSKÄYRÄT

mk 1:1000

piirt. E-L Laaksonen

KARJAA FINNÄNGSSKOG

Jukka Moisänen 1994

YLEISKARTTA KORKEUSKÄYRÄT

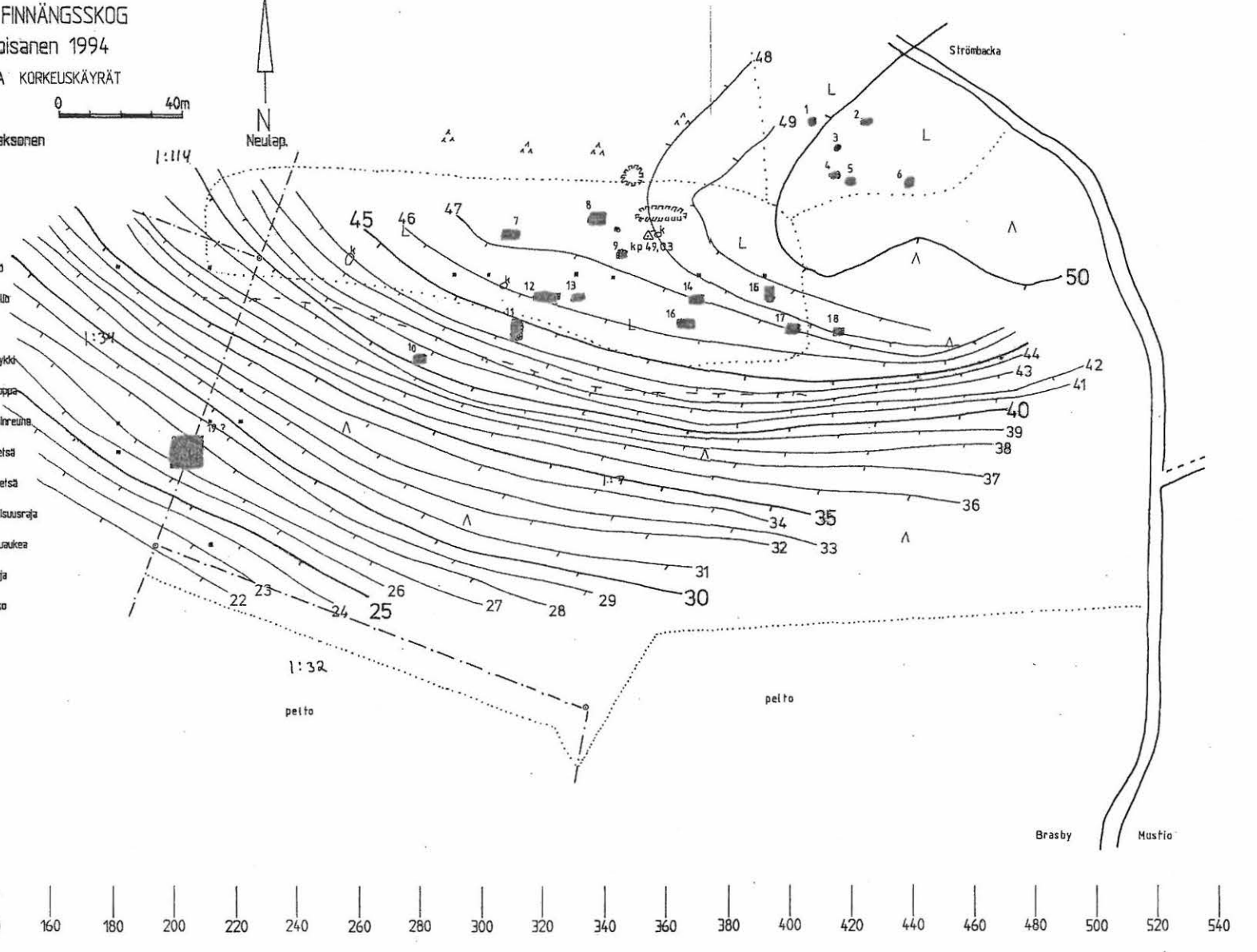
mk 1:1000

piirt. E-L Laaksönen

- röttykkö
- ☞ avokallio
- ⊕ kivi
- mätäjyykkö
- kokekuoppa
- ⋈ terassireuna
- lehtimetsä
- △ havumetsä
- ⋈ kasvillisuusraja
- L hakkuuaukea
- ⋈ tilanraja
- △ tainikko

11412

KARJAA
FINNÄNGSKOG

KM 98516

Etualalla röykkiö 2, taustalla röykkiö 3.
ESE - NWN.